

Thaum twg cov niam txiv yuav tsum txhawj txog lawv tus me nyuam pib npaj kawm ntawv txoj kev loj hlob paub tab txawj koom thiab txawj xav?

(When Parents Should Be Concerned About Their Preschool Child's Social-Emotional Development? - Hmong version)

Tam li leej niam leej txi, koj nyob rau qhov chaw sam xeeb los raws koj tus me nyuam lub cev loj hlob thiab kev loj hlob paub tab raws li nws lub hnuv nyoog. Kuj tseem ceeb kawg uas koj yuav tau raws xyuas nws txoj kev loj hlob paub tab txawj koom thiab txawj xav. Thaum cov niam txiv pib xav txog qhov npaj lawv tus me nyuam mus kawm qib pib, lawv yeej hais txog qhov pab kom lawv tus me nyuam kawm kom txawj cov ntawv pib mus kawm. Yeej ntseeg tias tseem ceeb kawg rau ib tug me nyuam uas yuav tau paub cov niam ntawv, cov zauv, thiab cov kob, tab sis kev tshawb fawb tam sim no qhia tias tus me nyuam txoj kev paub tab txawj koom thiab txawj xav yog ib qho tseem ceeb rau nws rab peev xwm kawm ntawv thiab kawm tau ntawv nyob hauv tsev kawm ntawv. Cov niam txiv muaj ib tes dej num los cob qhia tus me nyuam txoj kev loj hlob paub tab txawj koom thiab txawj xav. Tsim kom muaj qhov chaw kaj siab thiab muaj kev sib raug zoo nrog tus me nyuam yuav pab kom nws paub txoj kev kaj ntsab thiab qhov yuav tshwm sim los. Thaum koj muaj feem xyuam los ua tau qhov koj tus me nyuam xav tau lawm, koj pab tau nws los kawm kom paub xav rau qhov yog. Nyob hauv tsab ntawv teev kev kawm ntawv tus kheej (IEP), qhov paub tab nov yog hais txog rab peev xwm tswj tau tus kheej. Kev tswj tau tus kheej mas tseem ceeb los pab nws kawm kom lees paub thiab tuav tau qhov nws xav thiab to taub qhov lwm tus xav.

Ib qho tseem ceeb ntxiv los nco txog tias txhua tus me nyuam nyias muaj nyias tus cwj pwm thiab tus yam ntxwv. Tej zaum koj tus me nyuam yuav coj tau zoo los yog yuav npau taws zog, nyiam nrog lwm tus los yog txaj muag. Nws tus cwj pwm thiab tus yam ntxwv yuav cuam tshuam rau qhov nws yuav coj li cas nyob hauv chaw nws nyob. To taub koj tus me nyuam tus cwj pwm yuav pab koj txhawb tau nws thiab muab tau thiab txhawb tau qhov chaw kab ntsab, haum raws li qhov nws xav tau.

Tej zaum koj tus me nyuam qhov tsis taus tseem yuav cuam tshuam rau txoj kev loj hlob ntawm nws cov kev txawj koom nrog lwm tus. Ib tug me nyuam uas muaj kev hais lus qeeb yuav nrog cov luaj li nws tham tsis tau yooj yim thiab yuav ua rau lawv tsis to taub nws. Thaum zoo li no lawm, tej zaum tus me nyuam yuav tsis xav nrog lwm tus me nyuam tham los muaj. Ib tug me nyuam uas siab tsis ntev thiab ua qhov twg los ua tsis tiav yuav rub tsis tau lub siab ntev los ua si nrog ib qho game los yog ua ib qho ua si tiav nrog cov luaj li nws. Ib tug me nyuam uas muaj rab peev xwm qeeb los tswj tau tus kheej yuav npau taws thaum nws chim siab los yog thaum tsis cia los tuav qhov ua si ntawd los yog qhov sib tham ntawd. Muaj qhov qeeb li hais los no yeej muab tau coj los npaj ua cov hom phiaj thiab cov kev kawm nyob hauv kev kawm ntawv tshwj xeeb los pab koj tus me nyuam xyuam kom txawj nrog lwm tus thiab txawj xav mus ntxiv.

Cov kem lus hais mus no tsim los pab cov niam txiv kom to taub txog qee qhov cim rau kev loj hlob ntawm txoj kev koom nrog lwm tus thiab txawj xav rau cov me nyuam pib npaj mus kawm ntawv. Txawm yuav qhia tsis tau meej pem los, cov kem lus no muaj cuab kav pab koj txheeb xyuas cov cwj pwm coj tsaus txawj rau lub sij hawm ntev mus. Yog muaj cov kev txhawj mus zuj zus, koj yuav tau hu rau koj tus me nyuam tus kws kho mob los yog qog qhia rau Help Me Grow (Pab kuv kom loj hlob), uas yog ib txoj kev pab cuam uas yuav pab koj txoj kev taw qhia mus rau koog tsev kawm ntawv ntawm koj nyob.

Tus cwj pwm coj zoo rau cov me nyuam muaj 3-5 xyoos	Tus cwj pwm coj txaus txhawj	Cov tswv yim rau cov niam txiv ua
Paub yoog rau qhov xwm txheej tshiab yam tsis tas muaj niam txiv nyob ntawd	Muaj kev txhawj thaum ncaim ntawm niam txiv txawm yog nyob rau hauv qhov chaw nws swm	<ul style="list-style-type: none"> • Txhawb kom koj tus me nyuam muaj kev ntseeg siab nrog cov laus nrog nws nyob • Pab koj tus me nyuam npaj ua qhov tshiab xws li qhov muab kev ua si piv txwv txog qhov nws pheej txhawj mus kawm qib pib npaj mus kawm ntawv los yog nrog pog thiab yawg nyob
Ras txog thiab paub tau qhov lwm tus xav	Zoo li tsis faj txog qhov lwm tus xav thiab qhov nws ua uas yuav ua rau lwm tus nyob ib ncig xav txawv	<ul style="list-style-type: none"> • Qhia koj tus me nyuam los siv cov lus los nug thaum xav tau kev pab • Pab koj tus me nyuam kawm cov tswv yim los daws tej kev ntxhov siab • Qhia koj tus me nyuam cov hau kev kom nws ua siab txias thaum nws chim siab • Pab koj tus me nyuam kawm cov tswv yim txawj daws tus kheej • Qhuas koj tus me nyuam thaum nws tuav tau kev ntxhov siab zoo lawm
Tab tom pib to taub tias thaum twg yuav siv cov kev pab cuam rau txoj kev koom tau nrog lwm tus thiab txoj kev xav los ntawm cov laus, cov luaj li nws, los yog qhov yuav txhawb tau	Cia li ntxhov siab thiab pheej tswj tsis tau tus kheej li lawm	<ul style="list-style-type: none"> • Hais kom koj tus me nyuam siv cov lws los nrhiav txoj kev pab • Pab koj tus me nyuam kawm cov tswv yim los daws kev ntxhov siab • Qhia koj tus me nyuam cov hau kev los tswj nws tus kheej thaum nws muaj kev tu siab heev • Pab koj tus me nyuam kawm cov tswv yim daws teeb meem • Qhuas koj tus me nyuam thaum nws txawj tswj tau txoj kev ntxhov siab yog lawm
Tab tom kawm tos zeeg, qhia, thiab koom nrog lwm tus	Tsis muaj cuab kav koom tau thiab ua si nrog lwm cov me nyuam	<ul style="list-style-type: none"> • Qhia koj tus me nyuam tias yuav tua game li cas, to taub txoj cai tswj, thiab txawm yeej txawm swb los tsis ua li cas. Ua li no tseem yog lub zoo tsam thawj los qhia koj tus me nyuam koom tau nrog cov luaj li nws, daws tau kev tsis sib haum, thiab tsim kom muaj phooj ywg thiab tuav tau kev sib raug zoo
Siv cov lus hais los yog qhov taw qhia los hais tawm qhov nws xav, tsis yog cia li lam chim ntaus lwm tus (xws li thaum npau taws los yog chim lawm)	Cia li quaj qw los yog npau taws yos thaum chim siab lawm	<ul style="list-style-type: none"> • Txhawb kom muaj qhov qhia tawm txog qhov nws xav • Maj mam thiab ua tib zoo pab koj tus me nyuam tswj qhov nws xav • Qhia cov hau kev rau koj tus me nyuam los daws nws txoj kev tu siab sib txawv. Tham txog cov hau kev ua nyog thiab ua tsis nyog los daws tej kev ntxhov siab ntawd

Tus cwj pwm coj zoo rau cov me nyuam muaj 3-5 xyoos	Tus cwj pwm coj txaus txhawj	Cov tswv yim rau cov niam txiv ua
<p>Qhia kom muaj rab peev xwm txawj ntxiv los pib thiab koom kev sib raug zoo thiab cov kev ua si kom haum nrog cov laus (koom nrog cov luaj li nws ua si tau yooj yim)</p>	<p>Pheej txav tawm mus los yog pheej mluas mluas. Koom tsis tshua tau thiab nrog tsis tau cov luaj li nws</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Xyuas meej tias koj tus me nyuam muaj kev sib ntsib nrog lwm cov me nyuam muaj hnuv nyoog sib luag zos, nrog tau ib tug los yog ib pab • Yog koj tus me nyuam txaj txaj muag, muab sij hawm rau nws kom tau nyob saib ib pab me nyuam mus ua si ib ntsis. Piav qhia nws tias lawv tab tom ua dab tsi, thiab pab kom nws mus koom nrog pab ntawd. • Txhawb kom koj tus me nyuam kawm los koom cov kev ua si nrog lwm tus • Qhia koj tus me nyuam tias nws yuav caw lwm tus los koom nrog nws ua si tau li cas

Cov kev pab cuam ntxiv

Yog koj muaj lus nug, thov hu rau PACER Center, tus xov tooj yog 952-838-9000 thiab nrog tus thoob tswv yim txog cov me nyuam pib npaj mus kawm ntawv los yog email rau PACER@PACER.org mus nrog ib tug thoob tswv yim tham tau.

Koj muaj cuab kav mus saib PACER Center daim ntawv qhia tawm “Yog koj muaj kev txhawj xeeb: Thaum twg thiab koj yuav hais kom muaj kev ntsuam xyuas kev kawm ntawv tshwj xeeb rau koj tus me nyuam li cas” [PACER.org/parent/php/PHP-c280h.pdf](https://www.pacer.org/parent/php/PHP-c280h.pdf).

Koj tseem mus saib tau cov ntawv qhia tawm nyob hauv “Help Me Grow”: <https://helpmegrowmn.org/HMG/Hmoob/index.html>.

Partially funded under a contract with the MN Department of Education. The source of the funds is from federal awards, Special Education Part C.